

JEL L20, M20

Терентьєва Олена Володимирівна

к.е.н., доцент

Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана,
Україна

ORCID: 0000-0002-4383-9688

e-mail: alena_terentieva@ukr.net

Terentieva Olena

PhD in Economics, Associate Professor

Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman, Ukraine

Плетньов Михайло Васильович

к.т.н., доцент

Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля,
Україна

ORCID: 0000-0002-8482-9419

Plietnov Mykhailo

Ph.D. in Technical Sciences,

Associate Professor

Volodymyr Dahl East Ukrainian
National University, Ukraine

СУЧАСНІ ФАКТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

MODERN FACTORS OF ECONOMIC SUSTAINABILITY OF ENTERPRISES

Анотація. У тезах розглядаються сучасні тенденції та фактори, що впливають на економічну стійкість підприємств, особливо в контексті глобальних криз. Виокремлено ключові стратегії підвищення економічної стійкості підприємств.

Ключові слова: економічна стійкість, підприємство, криза, глобалізація, технології, інновації.

Abstract. The thesis reviews current trends and factors affecting the economic sustainability of enterprises, especially in the context of global crises. The key strategies for improving the economic sustainability of enterprises are highlighted.

Keywords: economic sustainability, enterprise, crisis, globalization, technology, innovation.

Сучасне динамічне економічне середовище характеризується посиленням процесів глобалізації, технологічного прогресу і конкуренції, тому концепція економічної стійкості стала критично важливим фактором довгострокового успішного функціонування підприємств. Економічна стійкість означає здатність підприємства підтримувати свою фінансову життєздатність, прибутковість і зростання, одночасно враховуючи екологічні та соціальні фактори.

Саме підприємницький сектор проявляє ключовий важливий вплив на низку компонентів стабільного розвитку державної економіки держави та забезпечують її економічну стійкість. На сьогодні, Україна переживає глибоку соціально-економічну кризу, спровоковану російською агресією, тож існує системна економічна нестабільність та велика кількість реальних та потенційних загроз для економічної безпеки, що ускладнює діяльність підприємств [3, с.3].

Економічна стійкість визнається однією з основних передумов для забезпечення та утримання стійкого та стабільного розвитку підприємств. Вона

визначає їх конкурентні можливості на ринку, привабливість для інвестицій та слугує показником належного рівня економічної безпеки.

Звичайні оперативні заходи, що застосовуються в умовах динамічної зміни середовища дозволяють на короткий час утримати стабільний стан підприємства, але кардинально не змінюють ситуацію. Недостатня глибина стратегічного бачення серед вищого менеджменту обмежує ефективність процесу прийняття рішень. Існуючі методи аналізу внутрішнього середовища підприємства та прогнозування зовнішніх трендів не забезпечують адекватного рівня деталізації та точності для розробки довгострокових стратегій. У зв'язку з цим виникають проблеми з економічною стійкістю підприємств.

Очевидно, що здатність підприємства долати кризи, перемагати у конкурентній боротьбі, зберігати високий рівень економічної стійкості багато в чому залежить від впливу різноманітних груп факторів [2].

Підприємства потребують надійних фінансових стратегій, щоб адаптуватися до волатильності ринку, глобальних економічних зрушень та технологічного прогресу. Ті, що мають диверсифіковані потоки доходів та адаптивні стратегії ціноутворення, як правило, залишаються стійкими. Управління ліквідністю, контроль витрат та інвестиції в інновації є особливо важливими для довгострокової життєздатності.

Підприємства, які мають гнучкі бізнес-моделі, краще підготовлені до подолання кризових ситуацій, таких як пандемії або геополітичні зміни. Підвищення стійкості через стратегічне планування, управління ризиками та диверсифікацію допомагає підприємствам пережити несподівані потрясіння.

У сучасному конкурентному глобальному середовищі підприємства повинні постійно впроваджувати інновації. Впровадження технологій, особливо у сфері автоматизації, штучного інтелекту та аналізу даних, є ключовим для підтримки операційної ефективності та випередження конкурентів.

Зі збільшенням уваги до сталого розвитку підприємства повинні зменшити свій вплив на навколишнє середовище [1]. Сталі практики включають зниження викидів вуглекислого газу, мінімізацію відходів та імплементацію енергоефективних технологій. Компанії, які інвестують у відновлювані ресурси та зелені технології, часто знаходять нові можливості для зростання, одночасно відповідаючи регуляторним вимогам та очікуванням споживачів.

Соціальна стійкість включає в себе справедливі трудові практики, залучення громадськості та етичне управління. Споживачі та інвестори дедалі більше переймаються тим, як компанії ставляться до своїх працівників та роблять внесок у соціальний добробут. Підприємства, які надають пріоритет різноманітності, безпеці на робочому місці та розвитку громад, будують міцнішу репутацію та користуються лояльністю клієнтів.

Отже, можна підсумувати, що в сучасних умовах економічна стійкість підприємства формується під впливом складного комплексу факторів. Головною метою забезпечення економічної стійкості підприємства є створення умов для його стійкого та максимально ефективного функціонування в даний час та забезпечення високого потенціалу розвитку та зростання у майбутньому.

Реалізація зазначеної мети досягається шляхом запобігання загрозам негативних впливів на економічну стійкість підприємства та досягнення наступних основних функціональних цілей економічної стійкості: забезпечення високої фінансової ефективності роботи підприємства та його фінансової стійкості та незалежності; забезпечення технологічної незалежності підприємства та досягнення високого рівня його технологічного потенціалу; високий рівень кваліфікації персоналу підприємства та його інтелектуального потенціалу, ефективність НДДКР; високий рівень екологічності роботи підприємства; мінімізація руйнівного впливу результатів діяльності підприємства на стан навколишнього середовища; забезпечення захисту інформаційного середовища підприємства, комерційної таємниці та досягнення високого рівня інформаційного забезпечення роботи всіх його служб тощо.

Висновки. Забезпечення економічної стійкості є актуальним завданням у сучасному конкурентному бізнес-середовищі. Докладно враховуючи динаміку ринку, технологічний прогрес, регуляторні фактори та соціальну відповідальність, підприємства можуть напрацювати ефективні стратегії для підтримки своєї фінансової життєздатності, прибутковості та зростання в довгостроковій перспективі.

Література

1. Gelb J., McCarthy R., Rehm W. and Voronin A. Investors want to hear from companies about the value of sustainability. Mckinsey. 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/>
2. Левицький В. Дослідження основних елементів формування стратегічного забезпечення економічної стійкості в системі операційного менеджменту підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № (49). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2321/2241>
3. Юрчишин В. Стан економіки та перспективи її відновлення у 2023 р. Аналітична доповідь. 2023. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/05/18/2023-MATRA-I-KVARTAL-8.pdf>

References

1. Gelb, J., McCarthy, R., Rehm, W. and Voronin, A. (2023). Investors want to hear from companies about the value of sustainability. Mckinsey. URL: <https://www.mckinsey.com/>
2. Levytskyi, V. (2023). Research of the main elements of the formation of economic stability in the system of operational management of the enterprise. *Economy and society*. № (49). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2321/2241>
3. Yurchyshyn, V. (2023). State of the economy and prospects for its recovery in 2023. Analytical report. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/05/18/2023-MATRA-I-KVARTAL-8.pdf>